

NOORDEINDE,

*ruiterstandbeeld van prins Willem I,
onthuld 17 november 1845,
ontworpen door Alfred Emilion
graaf van Nieuwerkerke.*

Koning Willem II (1792-1849) zorgde er voor, dat in Den Haag een ruiterstandbeeld kwam te staan van prins Willem I van Oranje, graaf van Nassau en Vianden, markgraaf van Veere, Vlissingen en Bergen op Zoom, heer van Breda, geboren 24 april 1533 te Dillenburg en „gescooten ende omgebracht” te Delft op 10 juli 1584.

De Koning onthulde het standbeeld vóór het paleis aan het Noordeinde op 17 november 1845; drie jaar voordat het tweede monument ter nagedachtenis van de Vader des Vaderlands, dat de residentie rijk is, op het Plein verrees.

De schepper van het beeld, de graaf van Nieuwerkerke, goot zijn brons in twee stukken: paard (een breedgeheupte Friese klepper) en ruiter met zadel.

De afkomst van deze Franse kunstenaar met Nederlandse naam is enigszins geheimzinnig. Hij zou bij de Nieuwe Kerk aan het Spui te vinding zijn gelegd!

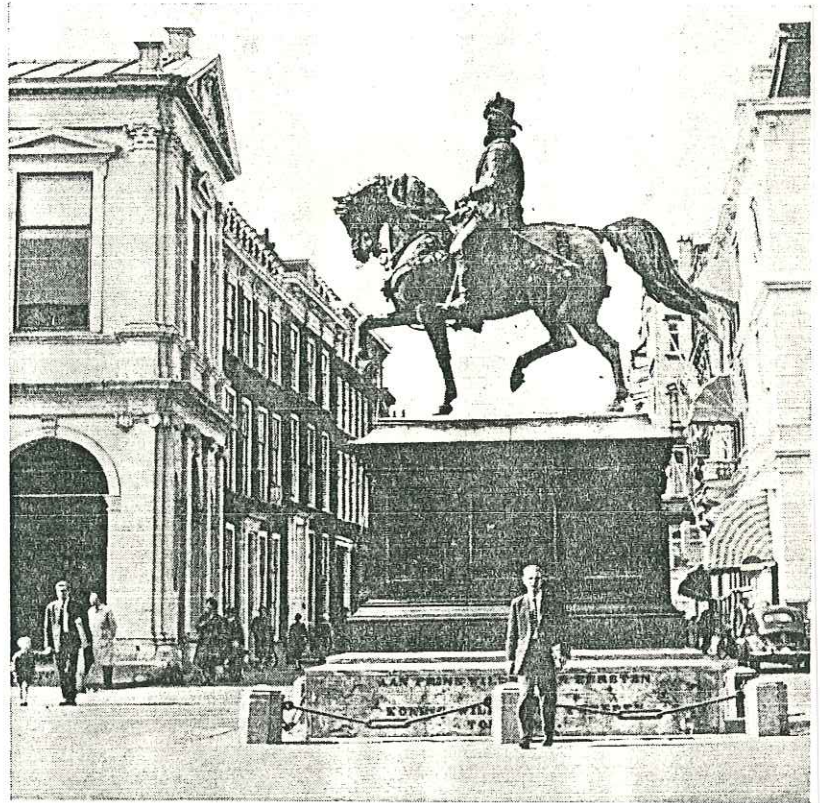
Volgens andere bronnen werd Emil van Nieuwerkerke op 1811 in Parijs geboren en geraakte hij in de gunst bij Napoleon III.

Hij klom op tot de hoge posten van directeur van het Louvre (museum sinds 1793) en intendant van de Schone Kunsten. Deze betrekkingen bekleedde hij tot de val van het tweede keizerrijk in 1870. Hij overleed, 81 jaar oud, in Italië. Volgens de Haagsche schetser (Johan Gram) zou het beeld in het Noordeinde het gevolg zijn geweest van een droom van een adellijke dame. Op een goede dag zei de hertogin de Gramont tegen de beeldhouwer: „Ik kreeg gisteren een brief van de koning van Holland (koning Willem II), waarin hij over Willem de Zwijger schreef. Vannacht verscheen de Zwijger me in een droom, hij was te paard gezeten. Ruiter en paard veranderden ineens in een standbeeld en het was úw werk”.

Daarop zou de graaf geïnspireerd in zijn atelier een ontwerp in klei hebben gemaakt en er mee naar Den Haag zijn gereisd, waar de Koning meteen een beeld in brons bestelde.

Op het piedestal (ook van brons) staan de wapens van de zeven provinciën met dat van de Oranje's. Dit alles rust op een marmeren plint met de opschriften:

Gulielmo Primo Gubernatori Gulielmus II Rex Anno MDCCCXLV,
Aan prins Willem den eersten door Koning Willem den tweeden toegewijd, onthuld den 17 November 1845.

Prins Willem I te paard